

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 4. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditur'a
toiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 14/26 Ianuaru 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Ce ne trebuie?

III.

Ideile despre organizarea a ori ce felu de societate se
concepu in deobste dupa ce realitatea au lucratu orecatu de
sine ca fara planu, spre desvoltarea lor. Staturile nu s'au
inceputu nici prin Licurgu, nici prin Solonu, nici prin Plato
s. a. ci ele au existatu, inca inainte de acesti'a. Si ei si al-
tiii au adusu numai lumina preste elementele ce se desvolta-
sera orecatu, si sub influinti'a luminei acesteia, pasera in
rendu ceea ce au aflatu; de-si in ide'a, organizatiunile
societatiloru paru a fi croite mai totdeun'a pentru croirea a
societatiloru.

Noi aflamu la poporul nostru o desvoltare nu chiaru fara de
nici unu capataiu, ci strimtorata de nenumerate impregiurari
nefericite ale trecutului.

Strimtorarea acest'a au sustinutu intunereculu, care au fa-
catu de unu numeru insemnata de rami sociali nu s'au po-
tutu desvolta de locu, iara acei cari s'au desvoltatu, s'au des-
voltatu fara de perfectiunea cuviincioasa, si fara de a ne poté
promite unu viitoriu mai indelungatu.

Candu damu espressione acestoru cugete avemu inainte cu
deosebire starea materiala a poporului nostru, a carei base de si
esista, suntu fara de o lumina, carea sa le dea poterea de unu
aventu spre inaintare si nu cuprindu in sine garantii destule
pe viitoriu.

Chiamarea, carea o simtimu in asta privintia e deocam-
data mai multu atragatore de atentionea publicului catra regu-
larea si organizarea isvoreloru starei materiala. —

Starea materiala a noastra de pana acum s'au castigatu pre-
ste totu prin agricultura, economia de vite si in orecare me-
sura industri'a si negociu.

Esperinti'a de tote dilele ne arata, ca agricultur'a noastra
dupa formele ei de pana acum nu mai e in stare a ne implini
tote lipsele nostre, pentrucu putinulu locu se imparte in buca-
ticele asi'a de mici, incatu acusi nu e in stare de a nutri si a
provede pe proprietariulu seu cu cele trebuincioase; iara de alta
parte deca si catatimea e mai mare, dupa modulu lucrarei de
acum, pamentulu de lucratu cere atatea spese, incatu abea adu-
ce ceva preste acoperirea acestor'a.

Cu economi'a de vite stamu si mai reu. Pentru acest'a
patri'a de multu nu au mai fostu in stare a ne fi indestuli-
toare si economii nostri au cautatu a-si duce turmele lor in
tieri stsaine. Tierile care erau scaparea economiloru nostri
semanau mai nainte a locuri fara stapani, acum inse vinu din
ce in ce mai strimtesi economii nostri acusi voru fi nevoiti a
le parasu seu in casulu celu mai favoritoriu a impucina tur-
mele lor.

Facia cu aceste impregiurari trebuie dara din vreme sa
ne cugetamu la o reforma radicala a isvoreloru starei ma-
teriale.

Spre acestu scopu va trebui ca sa ne studiamu bine mai
antaiu patri'a. Sa vedemu si sa cautamu mari aru fi isvo-
rele ce sa ni le pota ea oferi. Sa cautamu a impartu lucrulu
incatu nu nimenea sa nu lucre in zadar. Sa ne cugetamu sa li
referintiele patriei cu tierile invecinate nu numai in presentu
dar si in viitoriu si mai alesu, dupa ce se voru infintia dru-
murile de feru.

Inainte de tote insa trebuie, ca agricultur'e sa-i damu
o forma mai ratiunabila. Sa cautamu ca economii nostri sa se
invetie in tempu mai scurtu cu spese mai putine a castiga
mai multu. Acest'a inse nu se va poté ajunge decatu deca
vomu ave institute agronomice in tierra. Institutele aceste nu
voru fi numai pentru producatoriulu de cereale cum e grau,
secar'a, ovesu, cucuruзу s. a. binefacatore, ci ele ne voru des-
chide ochii pentru folosirea pamentulu spre a produce le-
gumi, pome si plante de torsu, precum suntu: canepa, inu s. a.
pentru stuparitu, vieritu, prasirea de vermi de matasa s. a. In

fine ele ne potu da o directiune chiaru si in privintia econo-
miei de vite, in urm'a carei economi'a de vite sa se pota
purta aici in tierra; in urm'a carei sa prasimu vite de feluri
mai nobile, care sa ne aduca si folosu mai multu. —

Fara de a face studii mai afunde, ne vedemu nevoiti si
acum ca si in alte renduri a atrage atentionea poporului nostru
asupra industriei si a negociulu, acei doi rami cari au fostu
mai neglesi la noi pana acum. O privire catu de fugitiva a
positiunei ei intre tieri cari suntu cu multu mai apte pentru
agricultura de catu a noastra ne indamna la acast'a, pentru ca
nici candu noi nu vomu fi in stare a tine concurentia in pri-
vintia esportulu bucatelor, nici cu Ungari'a, nici cu Romani'a,
preste cari la tota intemplantia aru trebui sa trecemu cu den-
sele. Bratile cele multe care adi tigorescu langa cornele
plugulu, seu care se nutrescu din sapatulu in parte, aru fi ca
multu mai bine resplatite prin o industria bine organizata,
si pietele nostre nu aru fi silitu sa ne venda cu bani scumpi
manufacturele cele facute din productele, ce li leamu fostu ven-
dutu insa noi cu unu pretiu de batjocura. Dar si agricultorulu
nu aru fi silitu sa-si venda productele sale numai ca sa scape
de ele.

Spre a nu cade in pecatele amuritoare ale industriei tieriei
nostre de pana acum, ni-se voru cere si in privintia acest'a
institute, in care sa se desvolte totodata si unu spiritulu
speculativu.

In tipulu acest'a dara a regenera starea materiala, in ti-
pulu acest'a insa ne-amu si intrama pe viitoriu pentru lupt'a
cea pacinica, in care incepemu si noi, ba vomu fi siliti a ne
engagia; in tipulu acest'a in fine ne-amu pune in starea de a
ne castiga mijlocele pentru alte trebuinte, care atunci nu aru
mai accepta atatea provocari sterpe la ori ce intreprindere.

Dela Senatululu imperialu.

Si edinti'a 20. a casei ablegatorulu (din 4/16 Ian.)
s'a ocupatu cu operatiuni finantiale, si anume cu raportulu si
desbaterile asupra raportulu comisiunei pentru controlarea
datoriiloru de statu. Comitetulu reprobaza, si cas'a ablegati-
toru se alatura la acesta reprobare, ca rezultatulu imprumutu-
lui de 40 milioane n'a fostu favoritoriu, si ca reginulu a n-
tardiatu cu comunicarea anticipatiunei de 3 mill. puncti-sterling
(moneta englesesca, 1p. st. cam 10 f.) si n'a cerutu contra-
semnatur'a comisiunei de controla; ca ministeriulu de statu a
zelogitu pamenturi de ale catatii Viennei menite pentru fon-
dulu largirei cetatii, pentru assecurarea loteriei fundatiunei ru-
dolfiane de 2 milioane de f., (acesta propunere la votare cade
cu 60 contra 70 voturi); in fine decide cas'a (la propunerea lui
Schindler) ca indatoririile, ce le-a gramaditu din caus'a acest'a
ministeriulu de statu asupra finantiiloru statulu, n'au potere
obligatore. —

In siedinti'a 21. din 7/19 Ianuaru se continuara des-
baterile din 4/16 Ianuaru. Siedinti'a catra capetu e forte
sgomotosa; caci ministrulu Plener denega casei dreptulu de a
aduce concluse normative („massgebende“) in cestiunile
acestea. Skene in urm'a acestei enunciaru propune inchiderea
siedintiei, carea se si primesce, dupace se da citire interpel-
latiunei Dr. Giskr'a si a 77 consoti:

1) candu are de cugetu reginulu a espune senetulu impe-
rialu motivele si rezultatele asseciiei din Galiti'a?

3) din ce cause se continua si acum acesta stare? —

Sabiu in 11 Ianuaru. Asta diminertia punctu la 5 ore
Escellentia Sea Parintele Mitropolitu Andreiu Br. de Siga-
gu n'a pleca la Vienna, spre a pasi in fruntea unei depu-
tatiuni respectabile de barbati distinsi ai bisericei romane orientale
si astfelu a depune la picioarele tronulu imperatescu muliamit'a
sea si a Romaniloru transilvani si ungureni pentru sanctianarea
Mitropoliei. Deacolo. Esc. Sea credemu case va duce la Carlovitiu,
pentru de a propera ducerea la deplinire a despartirii ierar-
chice a Romaniloru de catra Serbi. Domnedieu sa-lu porte in

pace și să-i întărească virtutea, pentru că să poată duce la un capăt fericitoriu opul celu grandiosu, ce l'au adusu până la stadiulu acest'a. Urările și fericirile și binecuvântările Românilor orientali din Transilvani'a și Ungari'a i urmăza cu caldura din locu în locu și din pasu în pasu. —

Eri la 11 ore plecâ la Vienn'a și Esc. Sea D. Presiedinte alu Curtii supreme judecătorești transilvane, Ladislau Vasiliu P. o. p. p., pentru de a începe funcțiunea sea în postul acest'a, carea se dee ceriulu să fia aceea, ce ascépta dela Esc. Sea patri'a întréga: epoc'a dreptului și a dreptății.

Comitatulu Carasiu, Oraviti'a în 10 Ian, c. n. 1865. În ajunulu serbatorilor născerei Mantuitorului, adeca în 5 Ian. c. n. 1865 ne aduse Gazet'a oficiosa vienesa și noue cea mai imbucurătoare scire despre înființarea Mitropoliei pentru Români gr. or. ai Transilvaniei și Ungariei, precumu și prénalt'a denumire a Escellentiei Sele Domnului Episcopu Andreiu Br. de Siagun'a de Mitropolitu alu nostru.

Scirea acést'a latîndu-se de odata că fulgerulu preste totu districtulu reună inteliginti'a romângr. or. la serbarea unei zile de bucuria în Oraviti'a montana, în biserică, și afara de biserică pentru re'nvierea Mitropoliei, — ce domineca în 8 Ian. se și serbâ în urmatoriulu tipu:

Încă în presér'a serbatorei fusera illuminate amendoué orasielē Oraviti'a montana și camera impreuna cu bisericelē gr. resaritene în flacara mandra, unde sub bûbuitulu treascurilor se tinu și „Bdenia“, și urmă unu conductu de facții din partea inteligintiei și celor mai alesi orasieni ai nostri, pornindu dela otelulu „Coron'a Ungariei“ — cu musica sonora nationala și multime de poporu între urări și vivate entusiastice, în jos dealungulu orasielor, și napoi. — Frumosu eră de a vedé, cum și ceialalti concetateni germani și alții de alta nationalitate și relege, din indemnulu seu propriu iluminau casele sale și se bucurau cu noi impreuna, — pentru care dragoste manifestata le multiamimu din inima. —

A două di, adeca în 8 Ian. c. n., adunandu-se și de prin pregiura inteliginti'a, preotimea, dirigatorii și mai multi reprezentanti comunali, se tinu în biserică dupa sant'a Liturgiă iarasi sub bûbuitulu treascurilor, o Multiamire și Laudă lui Domnedieu, parintelui cerescu, ca a versatu darulu seu spre noi, — cu rogatiunile indatinatē pentru prégratosulu nostru Monarchu Franciscu Iosifu I., la care actu bisericescu pontifică D. Protopresbiteru Iacobu Popoviciu pre lângă asistinti'a de 14 preoti. — Actulu acest'a se finî cu o cuventare depe amvoru de d. Protopresbiteru rostita, și fórte acomodata serbatorei, în carea desvelindu bunatătile venite Romanilor dela august'a Casa domnitore, aretâ mai cu sémă parintesc'a gratia de astadi a Maiestatei Sele c. r. Apostolice la incuviințarea Mitropoliei năstre, — precum și aceea ce a castigatu viétia năstra bisericésca prin Mitropolia, prin denumirea celui mai meritatu barbatu, a Escellentiei Sele Domnului Andreiu Baronu de Siagun'a de Archiepiscopu și Mitropolitu alu tuturor Românilor greco-orientali din Transilvani'a și Ungari'a; incheiandu între altele cu: Sa trăieca Maiestatea Sea Imperatulu! Sa trăieca noulu Archiepiscopu și Mitropolitu!

Sér'a totu în acea di în onórea serbatorei se tinu și unu banchetu în otelulu „Coron'a Ungariei“ — unde se adunara și luara parte preste 100 de persóne. — Music'a nationala și unu coru de cantareti alesi esecutara cele mai frumóse și placute cantări romanesci, deschidendu solenitatea cu: „Descépta-te Române!“ — La masa în tempu cuvenitu Domnulu Jude primaru cercualu Ludovicu Krengel, carele luâ parte la tóte solenitătile, — radică antâiulu toastu pentru sanetatea, îndelung'a viétia, drépt'a și gratiós'a domnire a Maiestatei Sele c. r. Apostolice! — D. Protopresbiteru Iacobu Popoviciu iarasi pentru Maiestate, pentru intrég'a casa domnitore, și pentru noulu Archiepiscopu și Mitropolitu Andreiu Br. de Siagun'a! urmandu la tóte vivate entusiastice, și „La multi ani!“ — Apoi sculandu-se d. advocatu Dr. Demetriu Hatieganu într'o cuventare mai lunga cu repriviri asup'r'a trecutului, asup'r'a stărei Bisericei năstre de pâna acum'a, a luptelor eii celor drepte din punctulu de vedere canonicu, nationalu și politicu, — fiindu astadi cultur'a popórelor tari'a și scopulu deschisulu alu statului, — desfasiurâ cu vorbe fórte vii marea însemnatate a zilei acesteia pentru noi și venitoriulu nostru, — radicandu toastulu antâiu pentru Maiestatea Sea gloriosulu și cavaleresculu Imperatu Franciscu Iosifu I., carele cu prégratosulu și maretulu seu actu a facutu epocă în istoria Bisericei năstre nationalē greco-resaritene! — la carea indata intonâ corulu: „Tine Dómne pre Imperatulu.“ — Apoi continuâ toastulu pentru Escellentia Sea primulu nostru Mitropolitu, prémeritatulu Archiereu Andreiu, carele mai pre susu de toti e. înzestratu cu cele mai mari virtuti, cualități, și tarii de

Archipastoriu alu turmei sbuciumate! — intrerupendu vivatele entusiastice, cantâ corulu „La multi ani.“ — Dupa aceea urmara nenumerate toastē pentru comissarulu ces. reg. congregualu și sinodalu Maiorulu generalu Ios. Baronu Philippovic de Philippsberg, — pentru înaltulu Regimu alu Maiestatei Sale, carele a sprijinitu caus'a năstra bisericésca; — pentru barbati nostri binemeritati anteluptatori, — pentru natiunea serbésca correligionara și Archierei eii, și alte multe. — Pretrecerea durâ pâna în dîori de diua. —

Multiamita Ceriului! Multiamita luminatului și gloriosului Imperatu! Urări noului și prémeritatului Archipastoriu și Mitropolitu! — Mai multi.

Banatu — Comlosiu 16/3 Ian. Stimate Domnule Redactoru! Indesiertu asiú cautâ asemenare acelor fragede simtieminte de bucuria, ce au electrisatu animele tuturor Românilor dreptcredinciosi — întielegendu scirea despre re'nființarea mitropoliei române în Austri'a, — indesiertu asiú nesui sa descriu acea multiamire și indestulare mangaitoria, ce esprimau fetiele pâna acum atâtu de îngrijite de suferintiele trecutulu lungu, — dar de s'aru mai poté gradâ superlativulu, asiú dice, ca și mai mare bucuria și multiamire a inspiratu animele locuitorilor gr. resariteni ai comunității B. — Comlosiului cu acéstara ocaziune, căci . . . și ore e mai de lipsa sa motivezu acéstă esaltatiune a bucuriei generale, candu prin radielē datatôre de viétia ale mitropoliei române, nuorii cei de ghiatia peru de pe orizonulu bisericei năstre? . . . E de lipsa ore a motivâ fragedele eschiamatiuni de bucuria ale copilului perdutu, care dupa suferintie îndelungate reaflandu sinulu celu plinu de amóre alu mamei sele, se eliberéza de asupririle masterei? . . .

Sublima e cantarea eliberatului din sclavia, — dar multu e mai sublima intonarea imnului de multiamire a poporului, candu prin Pronia cea cerésca și bunatatea prébunului seu Domnitoru și Parinte — se simte salvatu de apesarea proselitismului, ce-i imputâ virtutea de pecatu și energi'a barbatésca de vitiu! — Da-acum înainte preotii banatieni nu voru fi persecutati și batjocoriti, pentruca si-iubescu natiunea și servescu bisericei cu consciintia; — nu se voru mai infiorâ animele compatriotiloru binesentitori, temendu-se de scandalu la servitiulu ddiescu, pentruca Români în dulcea limba a mamei loru marescu pe Tatalu celu cerescu. —

Acum cantati și preamariti pre Domnulu, căci e bunu Domnulu! Alilu'a!

Dar indesiertu me încercu sa descriu bucuria generala, ce a inspiratu animele năstre, vediendu-ne eliberati de ierarchi'a serbésca, carea de atâtea-ori a datu ansa de certe și frecări nationale-religionarie.

Adencu multiami și incantati de acea sperantia, ca de espartirea năstra de Serbi în venitoriu se va preface în sincera și fericitorē cordialitate*), mai departe me marginescu cu simpl'a schitiare a serbarei nationalē-bisericesci, ce s'au tinutu în B.-Comlosiu în onórea Mitropoliei reinviate. —

Încă la ajunulu s. Născeri a Domnului fiindu surprinsi și incantati de acea fama marétia, ca Escellentia Sea Andreiu Br. de Siagun'a e denumitu capu alu bisericei române resaritene, s'a serbatu în case private acéstă stralucita încoronare a acceptârilor generale; — însa serbarea poporului în diu'a prima a anului nou pentru totdeun'a va remané unica în analele comunității năstre. —

La 12 ore în nóptea spre anulu nou detunarea unu tunu a desceptatu pre ómenii, că sa-si iee remasu bunu de suferintiele anului trecutu, apoi la fiacare patrariu de óra bubuindu câte unu tunu, diminétia la 1 óra sunetulu maretiu alu companelor și alu tunurilor a chiamatu precredinciosi la rogaciunea de diminétia, că sa ceremu ajutoriulu lu Ddiu pentru venitoriu. —

Precum la rogaciunea de diminétia, asiú și la s. Liturgiă poporulu în numeru neindatinat mare a umplutu și încungiuratu s. biserică, că sa iee parte la servitiulu ddiescu, facutu de venerabili nostri preoti: Parintii Vicentiu Șierbanu, Ioann Grozescu și Iulianu Bogdanu.

Poporulu cu cea mai viua atentiune asistâ la acestu servitiu maretiu, și pe fati'a fiacarui'a poteai citi, ca ascépta acontierea implinirei dorintielor lor. — Cându primulu pontificante V. Șierbanu a pomenitu pre Patriarchulu Serbilor, și încă actualulu nostru Episcopu Samuilu — unu linu mormuru pareâ ca s'a latitu prin poporu; dupace Parintele Ioann Grozescu, spre odichnirea acceptârilor, indata dupa acést'a a pomenitu: pre Archi-Episcopulu și Mitropolitulu nostru Andreiu. . . , fetiele credinciosiloru se inserinara de nou, ochii ardeau de bucuria, și mai tardiu P. V. Șierbanu prin o predica estensiva și petrundiatore, cu graiu înaltu și mangaitoriu esplicandu însemnata-

*) Si noi santemu de acéstă credintia și dorintia. (Red.)

tea dilei anului nou și cu trasuri viue și incantătoare descriindu venitoriulu celu frumosu alu bisericeii și națiunei noastre in urmarea devenirei noastre sub mam'a comuna, sub biserice'a româna, a radicațu animile ascultatorilor, cari astfelu eschidiendu tota indoiel'a despre eliberarea Româniloru de sub ierarchi'a serbăscă, adencu multiamiti cu animile pline de bucuria s'au dusu cătra casa.

Dupa médiadi in piatia furnică o multime de ómeni, căci P. Ioann Grozescu și Inspectorulu D-Lui d. C. Schiffmann a chiamatu poporulu la o ospetare și serbare comuna, — carea de-si in pripa energiósă, dar cu arangiere istetia și demna de recunoscintia s'a tinutu la cas'a comunei, unde mai tardiu și P. V. Sierbanu și I. Bogdanu invitandu-se in mijloculu poporului, maréti'a serbare naționale-bisericeasca s'a inceputu in ordinea și cordialitatea cea mai frumósă. — Venindu apoi ordinea toasteloru, d. Inspectoru mai antaiu a radicațu pocalulu pentru sanetatea prebunului nostru Imperatu și Rege, care prin reinfintiarea mitropoliei române, a asigurat prosperarea bisericeii resaritene și a stabilitu pacea și concordi'a intre popórele compatriote și correligiunarie, a sigilat contielegerea Româniloru și a Serbiloru. Entusiastice vivate acompianate de bubuitulu tunurilor au urmatu acestui toastu binenimeritu. — Apoi toti preotii și unii mai alesi din poporu inchinandu intru sanetatea și viétia 'ndelungata a prebunului și meritului parinte sufletescu și capu alu bisericeii române, precum și a toturoru barbatiloru ce s'au luptatu și ostenitu pentru reinfintiarea mitropoliei române, intre cântece de bucuria, și nenumerate detunări a tinutu pâna tardiu acésta serbare maréti'a, a cărei pomenire va remané locuitoriloru comunei noastre nestérta.

Asiu pecatú, déca nu asiu amintí frumós'a energi'a a d. Inspectoru Cr. Schiffmann, care de si e de naționalitate serba, totusi decandu avemu onóre a-lu avé in giurulu nostru, cătra Români totu cu sentiementu de dreptate s'a aretatu, și cu acésta ocaziune d-sea impreuna cu P. I. Grozescu a fostu iniativatorulu serbării, ce atátu de placutu a surprinsu intrég'a noastră comuna, — dovada ca „clara pacta boni amici“, — căci toti barbatii inteliginti și nepreocupati de ura naționala, precum și d-lu Schiffmann, recunosc ca de spartire a bisericeii române de cea serbăscă in privint'a administratiunei va efectu cordialitate între Serbi și Români. Dec D-dieu!

Eremia.

Din Vienn'a ne surprinde „Wiener Zeitung“ cu o scire de mare insemnate. Maiestatea Sea emise in 5/17 Ianuariu o p. n. patenta cătra Banulu Croatiei, Br. Sokcsevich, prin carea-lu provóca a conchiamá dupa datin'a tierei o conferintia banala, și a pertractá și a respunde la 3 puncte privitóre la o alegere drepta și corespunditoare; căci Mai. Sea este resolutu, a conchiamá pe primavéra diéta croato-slavo-nodalmatina. — Precum se vede, regimulu prin mesur'a acésta va sa smulga și pre Ungari'a din passivitate.

Varietăți și noutăți de di.

(Espositiune internatiunala agricola.) In 3/15 Maiu 1865 se va tiné in Coloni'a (Köln), sub protectoratulu reginei Augusta din Prussia o espositiune generala internatiunala de produse, unelte și masine de agricultura și silvicultura (paduraria), apoi de horticultura (gradinaria) impreuna cu o espositiune de lucruri din economi'a casnica a tieranului și padurarului. —

(Ovatiuni din partea juristiloru români din Sabiiu.) A dou'a di de Craciunu juristii rom. dela academi'a c. r. de drepturi de aici adusera devotamentulu loru Esc. Sele Mitropolitulu Andreiu Br. de Siagun'a; car la anulu nou Esc. Sele D-lui Presiedinte alu Curtii cassative transilvane L. V. Popp. La ocaziunea aceea vorbi jur. IV Candrea, la acésta jur. IV. Maximu. Cuventulu cestui din urma (stenografitu de jur. IV. Branisce) este urmatoriulu:

Escelentia!

Unu simtiu dulce și puternicu a balbaitu și balbae in peptulu nostru pentru Esc. Vóstra, și acestu simtiu imbelsigatu de entusiasmu sublimu—mirare—nu si-a potutu croi locu și aflá ocaziune, unde sa sbóre din peptulu nostru destinatu devotiunei pentru Esc. Vóstra, nu si-a gasitu ocaziune, pâna acum, candu se vede in placut'a positiune de a felicitá diu'a onomastica a Esc. Vóstre. Aici juristii rom. dela academi'a din Sabiiu cu inim'a sleita in profunda evlavia cătra ocarmuitorulu desusu alu popóreloru ceru umiliti de la acestu imperatoru, cá sa verse de susu unu lungu siru de ani insoțiti de o plina, viua și voiósa sanetate, de o dulce odichna a inimei; și o potere energica, spre a poté sluji inca multu cá bravu preotu alu dreptății și cá proptea nestarnita națiunei in suferintiele sale.

Luati cu Esc. Vóstra aceste simtieminte, candu Va Vetí despartí de iubit'a și dulcea patria.

(Unanimu: sa traiésca Esc. Sea!)

Esc. Sea respunde: Ve multiamescu D-loru pentru atentiunea, care mi-o aretati și simtiemintele, care le-ati descoperitu acuma. Ve pretiuescu acésta atentiune cu atát'a mai vertosu, cu cătu bine-mi aducu aminte de tempulu candu eramu și eu in starea—in sferá acésta, a d-vóstre,—candu si eu me pregatiamu pentru carier'a pe care me aflu astadi.

Eu, d-loru, ve postescu, cá ostenelele, ce le puneti d-vóstra in pregatirea spre esirea pre scen'a vietiei publice, sa fia incoronate

cu unu resultatu bunu. Ve recomendu d-loru, cá sa puneti stradanio nu numai in castigarea sciintieloru trebuincióse spre ajungerea scopului d-vóstre, ci totodata sa ve siliti a ve insusi și cualitatile de a ve face destoinici de a fi nu numai ampoiati, ci și cetatieni buni. — Ve recomendu, ca cu astfelu de sciintie sa ve insusiti și o portare buna morala, pentru ca numai asiá poteti sperá, cá ostenelele d-vóstre sa fia incoronate cu unu efectu bunu.

Inca odata ve multiamescu pentru atentiunea, ce ati aretat'o cătra mine, și ve rogu, cá sa fiti convinsi, ca eu voi remané credinciosu fiu carei melepatrie, și candu voi fi departatu din trens'a, ve rogu ca sa me tineti in aducere aminte.

(Unanimu: Sa traiésca Esc. Sea! de 3 ori.)

Principatele române unite.

„Regeneratiunea“ aduce proiectulu de adresa alu Camereii, assecurandu-ne, ca acel'a prin desbaterile lui nu va suferi modificatiuni insemnate. Deci lu comunicamu și noi.

Mari'a Ta.

Aplaudandu patrioticele cuvinte ce Mari'a T'a ai adresatu senatului și adunarei electiv'e a Romaniei, in diu'a constitutiunalei deschideri a antaiiloru Sessiuni, Noi, reprezentanti ai națiunei romane, n'amu facutu de cătu a reproduce insusi vocea acestei națiuni pe care Mari'a T'a ai salvat'o in diu'a de 2 Maiu, din pericolile pasiuniloru politice din intru și a osândeii din afara.

Inim'a Mariei Tale, suntemu siguri, a simtitu in diu'a de 6 Decembre, bucuri'a ce resulta totdeun'a din consciintia unei sacre datorii implinite, din satisfactiunea unui mare scopu dobanditu.

In aceea di Mari'a T'a, ai vediatu adunate in jurulu Tronului acele nóue institutiuni cu care ai dotatu Tier'a, și care erau neaperate pentru desvoltaea și intarirea statului Român.

Prin devotamentulu cătra tronul și cătra pactulu fundamentalu, prin concursulu energicu și sinceru la tóte actele reformatóre și liberale ale guvernului Mariei Tale, prin esemplulu concordiei și armoniei, in relatiunile ei cu celelalte corpuri mari ale statului, adunarea se va silí a dovedi ca Mari'a T'a, candu in diu'a de 2 Maiu ai propusu națiunei romane prefacerea institutiuniloru sele politice, ai sciutu bine și prin o lunga ispita ce lipsea constitutiunei sele politice, pentru ca acésta se póta funcționa intr'unu tipu normalu și corespunditoru maritimóseloru cugetári ale Augustiloru monarhi subscriitori conventiei din 7/19 Augustu 1858.

Adunarea, se asociase cu simtiementulu unei mari datorii de recunoscintia ce Mari'a T'a, in numele tierei, ai esprimatu cătra inalt'a p r o v e d i n t i a pentru invederatulu sprijinu ce a acordatu Romaniei in mijloculu crizei prin care eaa trecut, precum și cătra Inalt'a Pórt'a și poterile garanti care in statornic'a lor bunavointia pentru Patri'a noastră, s'au grabitu a recunósce nóuele institutiuni ce Romani'a, cu dreptulu seu de tíera libera și autonoma, s'a datu in dílele de 10—14 Maiu an. tr.

Aceste institutiuni fiindu basate pe nemuritórele principii dela 1789, Ele suntu scumpe națiunei noastre, și Adunarea, proclamandu inca odata adesiunea ce li s'a datu prin plebiscitul din 10—14 Maiu, ia inaintea Mariei Tale sacr'a indatorire de ale apará și ale mantiné cá bunulu celu mai pretiosu, cá patrimoniulu celu mai sacru alu societății române.

Luându inaintea Mariei Tale și a tierei unu angajamentu atátu de solemn, cum sa nu multiamimu Mariei Tale pentru tóte acele maretie fapte, care au urmatu actului din 2 Maiu, care a prefacutu principiile in legi, promissionile in realitati, care a prefacutu principiile in legi, promissionile in realitati, care au transformatu societatea noastră intr'o societate moderna, dându toturoru classeloru ei, aceleasi drepturi și aceleasi indatoriri; cum sa nu multiamimu Mariei Tale pentru curagiós'a și patriotie'a initiativa, pentru neobosit'a staruintia prin care Mari'a T'a intr'unu terminu mai scurtu de 7 luni, ai reusitu a dá o organizatiune intréga, in zadaru reclamata de dens'a, de unu timpu atátu de indelungatu, cumu tier'a sa nu binecuvantedie pe Mari'a T'a care in mijloculu ordinei celei mai deseversite i-a datu tóte aceste legi și reforme pe care alte națiuni, mai putinu ferice, nu le-au potutu dobandi decátu numai dupa staruintie seculare și cu sacrificii indelungate?

Descentralisarea administrativa, independintia comunei și a judetiului, inzestrarea tierei cu acel'asi codu penalu și cu acelasi codu civilu, introducerea juriului, fondarea statului civilu și a casatoriei civile, egalitatea drepturiloru cetatienesci, suntu atâtea reforme care punu națiunea noastră in nivelulu civilisatiei moderne.

Libertatea consciintiei, egalitatea culteloru, crearea Sindului centralu pentru biserice'a ortodocsa româna, protectiunea celorlalte culturi, voru face din locuitorii tierei o națiune compacta, strinsa, pentru a-si bineapera tier'a, pentru a-si binecuvénta Domnitorulu.

Legea instructiunei publice cu care Mari'a T'a ai inze-

stratu tier'a este menita intr'unu scurtu timpu a transformá in modulu celn mai binefacatoriu cultur'a viitoriloru generatiuni. — Acést'a nu va fi cea mai neinsemnata din reformele ce Romani'a datoresce Mariei Tale.

Totu asiá este si cu legea pentru organizarea armatei. Mari'a T'a, prin o asemenea legiure ai redeseptatu vechiulu spiritu militar alu natiunei romane, ai reintemeiatu strabunelile institutii militare, caror'a Romani'a le datoresce o istorie si o esistinta nationala. Insa Mari'a T'a, nici instructiunea publica, nici armat'a n'aru fi dobanditu bas'a loru cea ma solida deca bratiile clasei cei mai numerose a natiunei nostre; deca munc'a acestu capitalu sacru alu individualitatii umane aru fi urmatu a mai fi robite. — Prin decretulu din 14 Augustu Mari'a T'a desfiintandu clac'a, ai emancipatu munc'a, ai emancipatu proprietatea, ai asternutu basele cele mai trainice ale instructiunei publice, ale organizarei poteriloru nostre militare, ai asiguralu insusi nationalitatea nostra, si candu in fati'a martietului decretu din 14 Augustu care au datu sateloru libertatea si pamentu, adunarea intr'unu glasu unanimu, Ve dice: bine ai facutu Mari'a T'a, Ea nu face decatu a reproduce acelu glasu a 500 mii de familii de clacasi care, dela o margine la alt'a a Romaniei, pe laturile siesuriloru si prin vâile Carpatiloru binecuvintéza numele Illustrului loru liberatoru. Ea nu face decatu a repetá chiaru glasulu tuturoru luminatiloru proprietari de mosii care numai legeri din 13 Augustu, datoréza de a avea o proprietate sacra si absoluta.

Adunarea va pune o deosebita rivna pentru a face cá indemnitatea garantata proprietariloru prin decretulu din 14 Augustu, pusu de Mari'a T'a sub scutul onórei Guvernului si ala tieriei, sa se efectue in tota intregimea ei si la terminele prescise de lege.

Asemenea Adunarea va sili a corespunde la dorinti'a Mariei Tale si la asteptarea tieriei, dându guvernului Mariei Tale tote putintiosele mijloce pentru a activá repede executare a caliloru de comunicatie, precumu siósele, cai fluviale, si drumuri de feru.

Mari'a T'a concediandu drumurile ferate de peste Milcovu, va binevoi a crede in vi'a satisfactiune a natiunei. Speramu ca guvernulu Mariei Tale, patrunsu de interesulu ce póta pentru ori ce combinatiune ce aru uduce o fericita solutiune si pentru cáile ferate de dincoace de Milcovu, nu va intardia de a presentá adunarei ori ce cerere de concessiune favorabila, ca astfelu tier'a nostra sa-si póta indeplini misiunea ce are de a legá Orientulu cu Occidentulu.

Proiectele de legi ce ni se promitu de Guvernulu Mariei Tale, pentru creatiunea stabilimentelor de creditu de diferite naturi, voru fi studiate cu celu mai mare zelu din partea adunarei; cáci, asemenea stabilimente sunt menite a dá sborulu celu mai repede, in florirei si bogatiei publice, prin satisfacerea intereselor private si-a aspiratiuniloru celor mai legitime ale tuturoru classelor societatii nostre.

Recunoscemu si apretiuimu activitatea esemplara a Guvernului Mariei Tale, in indeplinirea mariloru lucrari si a reformelor facute in asiá scurtu timpu. Elu, cu dreptu cuventu a castigatu drepturi la recunoscinti'a publica.

Adunarea se simte fericita de a se asociá cu Mari'a T'a, in multimirile ce se cuvnu Consiliului de Statu, care a luat o parte atátu de mare intru confectionarea nóveloru legiuri. Adunarea sperá ca Consiliulu de statu o va pune in positiie de a-i re'noi adese ori aceste multumiri.

Satisfactiunea ce Mari'a T'a a-i simtitu facandu corpuriloru legiutóre espunerea mareloru reforme operate dela 2 Maiu si pana la 6 Decembre, este impartasita de tier'a intréga.

Acésta espunere, reamintindu tieriei bun'a si patriotic'a intrebuintiare a dreptului ce natiunea v'audatu, prin Plebiscitul din 10—14 Maiu, pune pe adunare in placut'a positiie de a sperá ca Mari'a T'a pasindu pe calea ce natiunea v'a tras'o si pe care Mari'a T'a ai urmat'o cu atát'a succesu pentru destinatele Romaniei, veti face a se complecta cátu mai curendu organizati'a tieriei. In acésta privintia, cá in tote celalte acte sevársite de Mari'a T'a, adunarea chiaru de acum promite Mariei-Tale, totu sprijinulu si tota a sea constitutiunala aprobatiune.

Puindu o intréga incredere in patrioticile Vóstre cugétari si in sprijinulu ce pururea ai datu demnitatii si drepturiloru neprescriptibile ale natiunei, adunarea cu tota sigurantia ascépta de a vedea cátu mai curendu resolvându-se si cestiunea ajutoriului promisulu locuriloru sante. Adunarea proclama inca odata secularisarea bunuriloru de man'a mórtá decretata prin legea din 13 Decembre 1863. In privintia cifrei inasa, Romanii credinciosi misiunei loru stramosiesci de a aperá ortodoxi'a in orientu, si-punu tota a loru incredere in Mari'a T'a, ca vei sci a combiná generositatea romána cu mesurá mijloceloru finantiale ale tieriei.

Mari'a T'a, adunarea a respunsu la apelulu ce i-ati facutu

Redactoru respundiatoru **Zacharia Boiu.**

de a se ocupá mai cu dinadinsulu de cestiunea financiara. — Ea a tinutu cá acestu respunsu sa se face prin unu actu vederatu. Ea a votatu bugetulu pentru exercitiulu 1865. Adunarea a tinutu cá celu antaiu actu alu activitatii se constitufunale sa fie indiestrarea tieriei cu unu bugetu regulatu si votatu la timpu de poterea legiutóre. Acést'a odata facuta, adunarea va pasi cu scrupulositate in cercetarea socoteliloru aniloru trecuti, cá astfelu fiecare guvern sa-si aiba bilantiulu seu statornicitu si tier'a sa fie indestulata despre situatiunea sea financiara.

Apelulu facutu de Mari'a T'a pentru infratirea tuturoru classelor societatii nostre a gasitu in adunare si suntemu siguri ca va gasi si in tota tier'a, unu resunetu unanimu. Pacea si infratirea sunt mai alesu acum de o necesitate capitala, deca este ca organizati'a Romaniei sa prinda radacini puternice in pamentulu ei si in inimile filoru sei. Reintroducerea strabunei infratiri in mijloculu nostru nu aru fi daru pagin'a cea mai putinu stralucita din anele domniei Mariei-Tale.

Mari'a-T'a, in diu'a de 6 Decembre v'amu depusu juramentulu nostru de credintia. Astadi Ve depanemu juramentulu nostru de devotamentu. Astadi Ve promitemu totu concursulu nostru pentru a Ve usura si grabi realizarea dorintiei si a nobilei ambitiuni ce v'ati propusu; aceea, de a face cá poporulu románu sa dobandésca sub Domni'a Mariei-Tale tote libertatile de care se bucura natiunile cele mai inaintate.

Cátu pentru noi, Mari'a-T'a prin lucrările nostre vomu veghiá cá tinerele nostre institutiuni, din di, in di sa se consolideze mai multu, astfelu in cátu elesa fie mai presusu de ori ce periculu.

Fagaduintiele nostre Mari'a-T'a, voru fi totdeun'a traduse prin acte, unulu din aceste acte este acel'a, de a constata in fati'a natiunei titulu ce prin lucrările Mariei Tale ai dobanditu, titlu ce astadi-lu proclamamu, ce nati'a intaresce, ce istoria lu-va pastrá, titulu de intemeiatorulu si reformatorulu Statulu Romanu.

Cu acestu titlu salutându-te dar, adunarea electiva a Romaniei si saversindu cu strigatulu devenitu astadi nationalu si nedespartitu, sa traiésca Romani'a, sa traiésca Illustrulu Eireformatoru **ALESSANDRU IOANNI.**

— O scire de mare importantia aduce telegrafulu din Romani'a, ca adica Filipescu aru fi propusu in senatu: cá dinasti'a Cus'a sa se proclame ereditaria in principate. —

Prospectu politicu.

La inceperea camerei prussesce presedintele Grabov descoperi in cuventu lungu si francu relele statului, adica contrastulu intre gubernu si poporu, si majoritatea camerei respunse cu acclamatii entusiastice. In siedinti'a urmatóre ministrulu de interne contele Eulenburg protestéza contr'a acestei procederi nainte de constituirea casei, si dice, ca limbagiulu acest'a va stricá de nou complanarea, ce o-a cercatu si o cércá regimulu. — Bugetulu arata veniturile si spele pe 1865 cu 150,714,031 taleri. (Unu taleru prussescu = 1 f. 50 xr. v. a.)

Camer'a, carea la nceputu se diceá ca nu va vota bugetulu de felu, a priimitu in principiu discutarea asupr'a lui. — Principele Carolu a plecatu dela Vienn'a indereptu in 8/20. Ianuaru.

Regimulu francesu continua a dá in judecata pre Episcopii, cari au publicatu enciclic'a si punctele din silabulu papalu; ear Episcopii din parte-si continua a dá la proteste contr'a acestui amestecu alu poterei lumesci in afacerile bisericesci. Numerulu acestoru proteste suie la 40. Imperatulu Napoleonu i s'a tramisu din Rom'a assecurarea, ca enciclic'a e o mesura curatu dogmatico-bisericésca si n'a intentionatu nici decatu punerea in lucrare a principiloru eii. In urm'a acestoru descoperiri oficióse imperatulu s'a liniscitu si a luat mesurile de lipsa, cá sa se restabileze bun'a contielegere intre Parisu si Rom'a, prin aceea, ca nu concede a se face asupr'a Episcopiloru ultramontani cercetari si judecati asiá grele, precum voiau unele din tribunale, cari in zelulu loru se aratasera mai napoleonice decatu Napoleonu. — Imperatulu sa-si fia datu consensulu, cá la casu de mórté a lui reginti'a sa o duca printiulu Napoleonu. — Renumitulu socialistu si literatu Proudhon a repusat in 7/19 Ianuaru in Parisu.

Din Petropole se telegrafesce, ca marele-principe Co stantinu este numitu Presiedinte, Milutin si Butkow membri ai senatulu imperialu russescu. — In bugetulu militariu pe anulu 1865. s'au facutu reductiuni (imputinari) de 24 1/2, in celu pentru marina de 4 1/2 milliöne ruble.

„Gen. Coresp.“ comunica cele mai de frunte puncte din concordatulu, ce aru avé de cugeta a-lu incheia sca-unulu papalu cu regimulu messicanu.

Editur'a si tipariulu tipografiei Archiecesane.